

Дело C-37/23**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

25 януари 2023 г.

Запитваща юрисдикция:

Corte suprema di cassazione (Италия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

16 януари 2023 г.

Жалбоподател:

Agenzia delle Entrate

Ответник:

PR

Страни в главното производство

Данъчни облекчения — ДДС — Земетресение от 2009 г. — Възстановяване на данъка в размер на 60%

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

- 1 Във връзка със спора по главното производство между Agenzia delle Entrate (Агенция за приходите) и данъчнозадъжено лице, запитващата юрисдикция служебно повдига въпроса за съвместимостта с принципа на данъчен неутралитет на националната правна уредба, предвиждаща възстановяване в размер на 60 % на вече платения данък върху добавената стойност (ДДС) за периода от април 2009 г. до декември 2010 г., специална правна уредба, въведена във връзка със земетресението в област Абруцо от 6 април 2009 г. Тази разпоредба водела до различно третиране, което противоречи на принципа на данъчен неутралитет. Освен това се оспорва предоставянето на това възстановяване, тъй като е налице разпореждане за спиране на

неправомерна помощ, предоставена от Италия по дело за държавна помощ SA.35083 (2012/NN) - Земетресение в Абруцо.

Преюдициален въпрос

Допускат ли принципите, изложени в определение на Agenzia delle Entrate/Nuova Invincibile srl, C-82/14, EU:C:2015:510, и в решение от 17 юли 2008 г., Комисия/Италия, C-132/06, EU:C:2008:412, правна уредба като съдържащата се в член 33, параграф 28 от legge n. 183 del 2011, che consente ai contribuenti di ottenere il rimborso, nella misura del 60%, di quanto versato a titolo di Iva nel periodo tra aprile 2009 e dicembre 2010 in relazione al terremoto che ha interessato il territorio abruzzese il 6 aprile 2009 (Закон № 183 от 2011 г., с което се дава възможност на данъчнозадължените лица да получат възстановяване в размер на 60 % на ДДС, платен в периода от април 2009 г. до декември 2010 г. във връзка със земетресението, засегнало територията на област Абруцо на 6 април 2009 г.)?

Релевантните разпоредби на правото на Европейския съюз

- 2 Членове 2, 206 и 273 и съображение 45 от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 г. (Шеста директива за ДДС); член 108, параграф 3 от ДФЕС; член 11, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 659/1999.

Релевантните разпоредби на националното право

- 3 Член 39 от decreto-legge 31 maggio 2010, n. 78, convertito, con modificazioni, nella legge 30 luglio 2010, n. 122 (Декрет-закон № 78 от 31 май 2010 г., преобразуван с изменения в Закон № 122 от 30 юли 2010 г.), предвижда, че по отношение на физическите лица с доходи от стопанска дейност или самостоятелна заетост, както и за лицата, различни от физически лица, чийто оборот не надвишава 200 000 евро, се спира плащането на данъци, включително ДДС, до 20 декември 2010 г., без право на възстановяване на вече платените суми.
- 4 Член 33, параграф 28 от Закон № 183 от 12 ноември 2011 г. предвижда, че за да се позволи възстановяването от извънредното положение, възникнало поради земетресението, засегнало територията на Абруцо на 6 април 2009 г., се разсрочва възобновяването на събирането на данъци съгласно посочения член 39 от Декрет-закон № 78 от 31 май 2010 г. (плащане на 120 месечни вноски), като дължимата сума за всеки данък, обхванат от спирането, се намалява на 40 %, с изключение на вече извършените плащания.
- 5 Следователно в резултат на тази съвкупност от норми за периода от 9 април 2009 г. до 20 декември 2010 г. по отношение на лицата, получаващи доходи

от стопанска дейност и от самостоятелна заетост (както и лица, различни от физически лица с оборот, който не надвишава 200 000 евро) плащането на данъци, включително ДДС, първоначално е спряно, а след това, намалено в размер на 60 % с разсрочено плащане.

- 6 Частично аналогични разпоредби са въведени с член 9, параграф 17 от Закон № 289 от 27 декември 2002 г. по отношение на лицата, засегнати от земетресението в Сицилия през 1990 г.

Кратко представяне на фактите и производството

- 7 PR, по професия нотариус, иска възстановяване на сумата от 102 088 евро за ДДС, платен за периода от април 2009 г. до декември 2010 г., тъй като данъкът, чието плащане първоначално е спряно във връзка със земетресението от 6 април 2009 г., засегнало област Абруцо, е бил намален на 40 % от дължимите суми съгласно член 33, параграф 28 от Закон № 183 от 12 ноември 2011 г. Agenzia delle Entrate (Агенция за приходите) отхвърля молбата с мотива, че тази разпоредба изключва възстановяването на вече платени суми.
- 8 Жалбата, подадена от данъчнозадълженото лице срещу отказа, е отхвърлена от данъчната комисия на провинцията, според която намалението трябва да се приложи към сумата, която все още не е платена, и не се отнася до вече извършените плащания.
- 9 Данъчнозадълженото лице подава жалба до областната данъчна комисия, като твърди, че положението на лицата, които все още не са платили данъка и които имат право на намаление на дължимото плащане, следва да се разглежда като аналогично на положението на лицата, които, след като са извършили плащанията, са поискали възстановяване на надплатените суми — довод, който е в съответствие с тълкуването на Касационния съд на аналогичната разпоредба на член 9, параграф 17 от Закон 289 от 27 декември 2002 г., отнасящ се до земетресението в Сицилия през 1990 г. Agenzia delle Entrate (Агенцията за приходите) оспорва довода на данъчнозадълженото лице, тъй като той се отнася до ДДС, и при всички случаи иска производството да бъде спряно до постановяване на решението на Европейската комисия C(2012) 7128 final от 17 октомври 2012 г. за започване на официална процедура по разследване по член 108 ДФЕС, съдържащо разпореждане за спиране на несъвместима с правния ред на Европейския съюз държавна помощ.
- 10 Областната данъчна комисия, като изменя решението на първата инстанция, уважава жалбата на данъчнозадълженото лице и обявява отказа за възстановяване на ДДС за незаконосъобразен. Agenzia delle Entrate (Агенцията за приходите) подава настоящата касационна жалба срещу решението, на която данъчнозадълженото лице противопоставя насрещна жалба.

Основни доводи на страните

- 11 **Жалбоподателят, Agenzia delle Entrate (Агенцията за приходите)**, твърди, че е нарушен член 108, параграф 3 ДФЕС и член 11, параграф 1 от Регламент № 659/1999/ЕО, тъй като областната данъчна комисия е признала, въпреки разпореждането за спиране на неправомерната помощ, предоставена от Италия в рамките на дело за държавна помощ SA.35083 (2012/NN) - земетресение в Абруцо, правото на възстановяване на ДДС за лице, извършващо икономическа дейност, в случая свободната професия нотариус.
- 12 **Данъчнозадълженото лице — ответник**, противопоставя възражение, че това основание не е налице, тъй като според него решението на Европейската комисия не се прилага в настоящия случай, който се отнася до търговец, осъществяващ дейност в местен контекст.

Релевантната практика на Съда на ЕС

- 13 От особено значение са Определение от 15 юли 2015 г., Agenzia delle Entrate/Nuova Invincibile srl, C-82/14, EU:C:2015:510, както и Решение от 17 юли 2008 г., Комисия/Италия, C-132/06, EU:C:2008:412, относно членове 8 и 9 от Закон № 289 от 2002 г.
- 14 В горепосоченото определение Съдът на ЕС, след като посочва, че „режимът на приспадане е въведен, за да се гарантира неутралитетът на ДДС [...] този режим цели да освободи изцяло данъчнозадълженото лице от тежестта на дължимия или платения ДДС в рамките на цялата му икономическа дейност. По този начин общата система на ДДС гарантира неутралитет на данъчното облагане за всички икономически дейности“, отбелязва, че „мярката, въведена с член 9, параграф 17 от Закон №. 289/2002 води, от една страна, не до облекчаване на данъчната тежест на данъчнозадължените лица по отношение на ДДС, а до това, че позволява на някои данъчнозадължени лица да задържат или съхраняват суми, платени от крайния потребител и дължими на данъчните органи“, и от друга страна, води до „различно третиране, което противоречи на принципа на данъчен неутралитет, тъй като тази разпоредба позволява на някои данъчнозадължени лица, посочени в нея и по силата на намалението на обичайно дължимия ДДС — намаление, предвидено в същата разпоредба — да задържат или да съхраняват по-голямата част от сумата на ДДС, получена от доставките на стоки и услуги, докато другите данъчнозадължени лица на италианска територия трябва да платят изцяло сумата на обичайно дължимия ДДС на данъчните органи въз основа на тези сделки“.

Кратко представяне на мотивите за преюдициалното запитване

- 15 Запитващата юрисдикция отбелязва, че при разглеждането на жалбата са от значение две обстоятелства:
- а) в хода на делото е постановено окончателното решение C(2012) 7128 final на Европейската комисия от 17 октомври 2012 г.
  - б) искането за възстановяване е свързано с ДДС.
- 16 Що се отнася до първия аспект, запитващата юрисдикция отбелязва, че несъвместимостта на мерките, с които държавата членка се отказва от правилното прилагане и/или събиране на дължимия ДДС, трябва да бъде установена служебно, независимо от конкретните основания, посочени от някоя от страните, тъй като принципът на ефективност, залегнал в член 10 от Договора за ЕО, налага на националния съд задължението да прилага служебно правото на Съюза. В настоящия случай в решението си от 14 август 2015 г., C(2015) 5549 final (което националният съд също трябва да изпълни, като не приложи противоречащите му норми), Комисията постановява в член 1, че *„мерките за държавна помощ (...), с които се намаляват данъците и вноските, дължими от предприятията в районите, засегнати от природни бедствия в Италия от 1990 г. насам и които Италия незаконно е въвела в нарушение на член 108, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз, са несъвместими с вътрешния пазар“*.
- 17 Според запитващата юрисдикция с член 33, параграф 28 от Закон № 183 от 2011 г. се прилага същият механизъм като вече въведения с член 9, параграф 17 от Закон № 289 от 2002 г., тъй като, както и в случая с последната разпоредба, *„дължимата сума за всеки данък или вноска (...), обхваната от спирането, се намалява на 40 %, с изключение на вече извършените плащания“*, като по този начин се предвижда намаляване на дължимите суми с 60 %.
- 18 Ползата от намалението на данъка изглежда подходяща, на първо място, за да определи ефекта не от това да се облекчи данъчната тежест на данъчнозадължените лица, що се отнася до ДДС, а да се позволи на някои от тях да задържат или съхранят вече платени от крайния потребител суми, които са дължими на данъчните органи: с други думи, правилото в крайна сметка позволява на някои лица възстановяването на сума, която в действителност вече е била платена от други лица, т.е. от крайните потребители, за които възможността да поискат на свой ред възстановяване на платената сума от търговеца е само хипотетична.
- 19 На второ място, разпоредбата изглежда води до неравно третиране, което пряко нарушава принципа на данъчен неутралитет, тъй като позволява на определени данъчнозадължени лица да задържат и да съхраняват значителна част (60 %) от размера на ДДС, събран за доставката на стоки и услуги, за

разлика от други данъчнозадължени лица на италианска територия, които обаче са длъжни да внесат за същия вид сделки пълния размер на ДДС.

- 20 Данъкоплатецът изтъква, че новата разпоредба за разлика от разпоредбата от 2002 г. не изключва проверка от Agenzia delle Entrate (Агенцията за приходите), че намалението е само 60 % (в сравнение с 90 %, предвидени в разпоредбата от 2002 г.) и че териториалният обхват на прилагане е по-ограничен, като заключава, че потвърдените от Съда принципи по дело Agenzia delle Entrate/Nuova Invincibile s.r.l., не се прилагат в настоящия случай.
- 21 Според запитващата юрисдикция нито намаляването, нито териториалното ограничение не изглеждат съществени елементи, както не е от значение фактът, че проверката от страна на данъчния орган не е изключена, като обаче остава без промяна размерът на намалението. Следователно посочената разпоредба изглежда води до неоправдано нарушаване на принципа на неутралност на ДДС.
- 22 Въпреки това, тъй като става въпрос за разпоредба, по която Съдът не се е произнасял до този момент, запитващата юрисдикция счита за необходимо, с оглед на съображенията на страните по делото, да отправи до Съда въпроса за съвместимостта на член 33, параграф 28 от Закон № 183/2011 в светлината на посочените прецеденти.